

Laidiens: 27.01.2011., Nr. 15

Ministru kabineta noteikumi Nr.71

Rīgā 2011.gada 25.janvārī (prot. Nr.6 20.§)

Dabas lieguma "Korneti–Peļļi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām"

14.panta otro daļu un 17.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. dabas lieguma "Korneti–Peļļi" (turpmāk – dabas liegums) aizsardzības un izmantošanas kārtību;

1.2. dabas lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu, tās izveidošanas un lietošanas kārtību.

2. Dabas liegums izveidots, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo saldūdens un meža biotopu aizsardzību, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu saglabāšanu un Korneti–Peļļu subglaciālās iegultnes ainavu kompleksa un ar to saistītās dabas daudzveidības saglabāšanu.

3. Dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:

3.1. regulējamā režīma zona;

3.2. dabas lieguma zona;

3.3. ainavu aizsardzības zona.

4. Dabas lieguma platība ir 779 hektāri. Dabas lieguma funkcionālo zonu shēma noteikta šo noteikumu 1.pielikumā, bet funkcionālo zonu robežu apraksts – šo noteikumu 2.pielikumā.

5. Dabas lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvo zīmi. Speciālās informatīvās zīmes paraugs, tās izveidošanas un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 3.pielikumā.

II. Vispārīgie aprobežojumi visā dabas lieguma teritorijā

6. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par aizsargājamā teritorijā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

7. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju vai saskaņojot noteikumos minētās darbības, izmanto dabas aizsardzības plānos ietvertu informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem konkrētajā teritorijā. Darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu, Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama.

8. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:

8.1. ierīkot atkritumu poligonus;

8.2. bojāt un iznīcināt speciālās informatīvās zīmes, informācijas standus, kā arī citus publiski pieejamus izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;

8.3. audzēt ģenētiski modificētus kultūraugus;

8.4. atjaunot un ieaudzēt mežu ar citzemju sugām;

8.5. lietot mežaudzēs minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

8.6. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās;

- 8.7. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskiem transportlīdzekļiem, tricikliem, kvadricikliem un mopēdiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, izņemot pārvietošanos pa maršrutiem, kuru izveidošanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, vai pārvietošanos, kas saistīta ar šo zemju apsaimniekošanu, uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;
- 8.8. pārvietoties pa ūdenstecēm un ūdenstilpēm ar jebkādiem kuģošanas līdzekļiem, tajā skaitā ar ūdens motocikliem, izmantojot iekšdedzes dzinēju, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus;
- 8.9. rīkot autosacensības, motosacensības un velosacensības, rallijus, treniņbraucienus, izmēģinājuma braucienus ārpus valsts autoceļiem un pašvaldību ceļiem, kā arī rīkot ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, Nacionālo bruņoto spēku un zemessargu mācības;
- 8.10. lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu;
- 8.11. pļaut lauksaimniecībā izmantojamās zemes un lauces virzienā no malām uz centru. Nelīdzena reljefa apstākļos pļaušanu veic slejās virzienā no lauka atklātās malas (arī no pagalma, ceļa, atklāta grāvja, žoga, upes vai ezera) uz krūmāju vai mežu;
- 8.12. dedzināt sausās zāles, virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi;
- 8.13. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu un terašu pļavas;
- 8.14. būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas;
- 8.15. nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs;
- 8.16. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvī personīgām vajadzībām;
- 8.17. uzstādīt vēja elektrostacijas, kuru darba rata diametrs ir lielāks par pieciem metriem vai augstākais punkts pārsniedz 30 metru augstumu;
- 8.18. ierīkot iežogotas platības savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē;
- 8.19. veikt darbības, kuru rezultātā tiek mainīta ezeru, upju, vecupju un strautu krasta līnija un gultne, izņemot darbības upju dabiskā tecējuma vai ūdenstecēm un ūdenstilpēm piegulošo teritoriju dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanai;
- 8.20. celt teltis 30 metru platā joslā ap Mazo Baltiņu un Lielo Baltiņu;
- 8.21. ūdenstilpēs izvietot peldošas ēkas un būvēt ēkas uz pāļiem;
- 8.22. novadīt ezeros notekūdeņus no jaunbūvējamiem objektiem vai jaunizbūvējamām kanalizācijas sistēmām;
- 8.23. infiltrēt gruntī notekūdeņus no jaunbūvējamiem un rekonstruējamiem objektiem dabas lieguma zonā Nr.18 un tai piegulošajā ainavu aizsardzības zonas daļā atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumam;
- 8.24. ezeros audzēt zivis, tās piebarojot.
9. Visā dabas liegumā bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts:
- 9.1. organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kā arī nometnes, kurās piedalās vairāk par 60 cilvēkiem, izņemot pasākumus un nometnes, kas tiek organizētas šim nolūkam paredzētās un speciāli ierīkotās vietās;
- 9.2. ierīkot publiski pieejamus dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektus;
- 9.3. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu, izņemot bebru aizsprostu nojaukšanu;
- 9.4. ierīkot un paplašināt ūdenstransporta līdzekļu bāzes un pietātnes.
10. Zemes īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem vai lietotājiem aizliegts savā īpašumā vai lietojumā ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa šo noteikumu 1.pielikumā norādītajiem velomaršrutiem un dabas takām, kas paredzētas dabas lieguma apskatei.

III. Regulējamā režīma zona

11. Regulējamā režīma zona ir izveidota, lai nodrošinātu aizsargājamo meža biotopu aizsardzību.
12. Regulējamā režīma zonā ir aizliegta saimnieciskā un cita veida darbība, izņemot šādas darbības:
- 12.1. teritorijas aizsardzības režīma ievērošanas kontrole;
- 12.2. zinātnisko pētījumu veikšana;
- 12.3. vides monitorings, tajā skaitā meža monitorings un meža inventarizācija;
- 12.4. ugunsdzēsības un ugunsdrošības pasākumu īstenošana, kā arī cilvēku glābšana un meklēšana;
- 12.5. ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai un saglabāšanai nepieciešamo pasākumu īstenošana, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;
- 12.6. publiski pieejamas dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras ierīkošana šo noteikumu 1.pielikumā norādītajās vietās;

12.7. būvju un infrastruktūras objektu uzturēšana, kā arī renovācija būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;

12.8. medības saskaņā ar medības regulējošiem normatīvajiem aktiem;

12.9. savvaļas sēņu, augu un to produktu ievākšana un iegūšana personiskām vajadzībām, neizmantojot speciālas vākšanas palīgierīces un nebojājot zemsedzi.

IV. Dabas lieguma zona

13. Dabas lieguma zona izveidota, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamo saldūdens biotopu, botāniski vērtīgo pļavu, nogāžu un gravu mežu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu saglabāšanu.

14. Dabas lieguma zonā aizliegts:

14.1. mainīt zemes lietošanas kategoriju, izņemot:

14.1.1. šo noteikumu 21.1.apakšpunktā minēto darbību veikšanai;

14.1.2. īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu atjaunošanai, ja ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja;

14.1.3. dabiski apmežojušās lauksaimniecības zemes lietošanas kategorijas maiņu uz kategoriju "mežs" vai "krūmājs";

14.1.4. šo noteikumu 1.pielikumā norādīto publiski pieejamo dabas tūrisma un izziņas infrastruktūras objektu ierīkošanai;

14.2. ieaudzēt mežu un atjaunot mežu stādot vai sējot;

14.3. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) pļavas un lietot minerālmēslus pļavās;

14.4. kurināt ugunsurus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos;

14.5. novietot speciālās dzīvojamās piekabes, pagaidu un saliekamās ēkas;

14.6. ūdenstilpēs turēt zivis sprostos un mākslīgi papildināt zivju krājumus;

14.7. organizēt licencēto makšķerēšanu un zemūdens medības;

14.8. ierīkot jaunus mežsaimniecības (komersantu) ceļus;

14.9. veikt mežsaimniecisko darbību no 15.marta līdz 31.jūlijam, izņemot meža ugunsdzēsības un ugunsdrošības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu;

14.10. veikt jebkādu mežsaimniecisko darbību gravu nogāzēs, teritorijā no gravas gultnes līdz augšējai krantij;

14.11. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

14.12. cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot sausos kokus), ja valdaudzes vecums pārsniedz:

14.12.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadu;

14.12.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadu;

14.12.3. apšu audzēm – 30 gadu;

14.13. mežaudzēs atzarot augošus kokus, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektrolīniju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

14.14. cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus, izņemot gadījumus, kad tie rada masveidīgas kaitēkļu savairošanās draudus, kas var izraisīt mežaudžu bojāeju ārpus dabas lieguma, un ir saņemts Valsts meža dienesta sanitārais atzinums, kurā noteikts atļautais bojāto koku izvākšanas apjoms;

14.15. ierīkot jaunas medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces, kā arī ievest dabas lieguma teritorijā un izgāzt lauksaimniecības un pārtikas produktus. Ja tas nepieciešams dzīvnieku skaita regulēšanai, pieļaujama automātisko barotavu izmantošana vietās, kur tas neapdraud dabisko biotopu vai īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu saglabāšanu;

14.16. iegūt sūnas un ķērpjus, bojājot vai iznīcinot zemsedzi;

14.17. cirst augošus kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz (izņemot bīstamos kokus):

14.17.1. ozoliem – 50 centimetru;

14.17.2. liepām – 30 centimetru;

14.17.3. melnalkšņiem – 45 centimetrus;

14.17.4. citu sugu kokiem – 60 centimetru.

15. Mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vējgāztus kokus un kritālas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujams izvākt svaigi vējgāztas egles, kuru apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru un kuras saskaņā ar Valsts meža dienesta atzinumu var izraisīt mežaudžu bojāeju masveidīgas kaitēkļu savairošanās dēļ, kā arī kokus, kuri daļēji vai pilnīgi iekrituši ezeros.

16. Sausos kokus un kritālas šo noteikumu 15.punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

17. Uz mežaudzēm, kurās vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu, ja tajās netiek izvākti vējgāztie, bojātie, sausie stāvošie koki un kritālas, neattiecināta meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

18. Veicot kopšanas cirtes mistrotās mežaudzēs, kur vienas koku sugas īpatsvars nav lielāks par 70 %, saglabājams citu koku sugu piemistrojuma īpatsvars vismaz 30 %.

19. Kopšanas cirtē uz cirsmas hektāru saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, melnalkšņus un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

20. Zemes vienību sadalīšana atļauta tikai gadījumos, ja katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas nav mazāka par 10 hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz zemes vienībām, kas tiek atdalītas infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un kuru apbūves nosacījumus nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, kā arī uz gadījumiem, kad no īpašuma tiek atdalīta zemes vienība ar dzīvojamām un saimniecības ēkām, pagalmu un zemi, kas nepieciešama saimniecības uzturēšanai.

21. Dabas lieguma zonā bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts:

21.1. ierīkot jaunus ceļus, veikt inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju vai rekonstrukciju, kā arī ceļu rekonstrukciju, ja tiek mainīts trases novietojums un platība (apjoms);

21.2. veikt esošo hidrotehnisko būvju un meliorācijas sistēmu rekonstrukciju un renovāciju.

V. Ainavu aizsardzības zona

22. Ainavu aizsardzības zona izveidota, lai saglabātu dabas liegumam raksturīgo mozaīkveida ainavu un samazinātu ārpus dabas lieguma teritorijas notiekošās saimnieciskās darbības ietekmi uz regulējamā režīma un dabas lieguma zonu šo noteikumu 1.pielikumā norādītajā dabas lieguma III teritorijā.

23. Ainavu aizsardzības zonā aizliegts:

23.1. ainaviski vērtīgās teritorijās, ja tādas noteiktas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, veikt darbības, kas būtiski pārveido ainavu un tās elementus, izmaina kultūrvēsturiskās vides īpatnības un reģionam raksturīgos ainavu elementus vai samazina bioloģisko daudzveidību, kā arī ainavas ekoloģisko kvalitāti;

23.2. ieaudzēt mežu stādot vai sējot un ierīkot plantāciju mežus;

23.3. no 15.marta līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu;

23.4. veicot kopšanas cirti, izcirst valdošās koku sugas valdaudzes kokus (izņemot kokus tehnoloģiskajos koridoros, augšanā atpalikušos, slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus), ja valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

23.4.1. priežu un ozolu audzēm – 80 gadu;

23.4.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 60 gadu;

23.4.3. apšu audzēm – 35 gadus;

23.5. mežaudzēs atzarot augošus kokus, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektrolīniju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

23.6. veikt kailcirti platībā, kas pārsniedz 1 hektāru un 50 metru platumu;

23.7. cirst augošus kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz (izņemot bīstamos kokus):

23.7.1. ozoliem – 50 centimetru;

23.7.2. liepām – 30 centimetru;

23.7.3. melnalkšņiem – 45 centimetrus;

23.7.4. citu sugu kokiem – 60 centimetru;

23.8. veikt būvniecību vai ierīkot stādījumus, kas var aizsegst skatu no publiski pieejamiem skatu punktiem un ainaviskiem ceļiem (ja tādi noteikti vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā) uz ainavai raksturīgajiem elementiem un vērtībām.

24. Mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vējgāztus kokus un kritālas, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujams izvērt svaigi vējgāztas egles, kuru apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru un kuras saskaņā ar Valsts meža dienesta atzinumu var izraisīt mežaudžu bojāeju masveidīgas kaitēkļu savairošanās rezultātā, kā arī kokus, kuri daļēji vai pilnīgi iekrituši ezeros.

25. Sausos kokus un kritālas šo noteikumu 24.punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

26. Veicot kopšanas cirtes mistrotās mežaudzēs, kur vienas koku sugas īpatsvars nav lielāks par 70 %, saglabājams citu koku sugu piemistrojuma īpatsvars vismaz 30 %.

27. Kailcirtē saglabājamus kokus pēc iespējas atstāj grupās, saglabājot tajās arī paaugu vai pamežu.

28. Ainavu aizsardzības zonā bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas aizliegts:

28.1. ierīkot jaunus ceļus, veikt inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju vai rekonstrukciju, kā arī ceļu rekonstrukciju, ja tiek mainīts trases novietojums un platība (apjoms);

28.2. veikt esošo hidrotehnisko būvju un meliorācijas sistēmu rekonstrukciju un renovāciju.

VI. Dabas pieminekļi

29. Dabas liegumā esošie dabas pieminekļi ir aizsargājami koki – vietējo un citzemju sugu dižkoki (koki, kuru apkārtmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla vai augstums nav mazāks par šo noteikumu 4.pielikumā noteiktajiem izmēriem) un dižakmeņi – laukakmeņi, kuru virszemes tilpums ir 10 un vairāk kubikmetru, un 10 metru plata josla ap tiem.

30. Dabas pieminekļa teritorijā aizliegts:

30.1. veikt darbības, kuru rezultātā tiek bojāts vai iznīcināts dabas piemineklis vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā vai kultūrvēsturiskā nozīme;

30.2. mainīt zemes lietošanas kategoriju.

31. Aizsargājamo koku vainagu projekcijas platībā, kā arī 10 metru platā joslā no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas) aizliegts:

31.1. novietot lietas (piemēram, būvmateriālus vai malku), kas aizsedz skatu uz koku, ierobežo piekļuvi tam vai mazina tā estētisko vērtību;

31.2. mainīt vides apstākļus – ūdens režīmu un koku barošanās režīmu;

31.3. iznīcināt dabisko zemsedzi.

32. Ja aizsargājamo koku nomāc vai apēno jaunāki koki un krūmi, atļauta to izciršana kopšanas vai citā cirtē aizsargājamā koka projekcijā un tai piegulošā zonā, izveidojot no kokiem brīvu 10 metru platu joslu (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas līdz apkārtējo koku vainagu projekcijām) saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas regulē koku ciršanu meža zemēs vai ārpus tām.

33. Aizsargājamā koka nociršana (novākšana) pieļaujama tikai gadījumos, ja tas kļuvis bīstams un nav citu iespēju novērst bīstamības situāciju (piemēram, apzāģēt zarus, izveidot atbalstus) un saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja.

34. Ja aizsargājamais koks ir nolūzis vai nocirsts, koka stumbrs un zari, kuru diametrs ir lielāks par 50 centimetriem, meža zemēs ir saglabājami koka augšanas vietā vai tuvākajā apkārtnē.

35. Aizliegts rakstīt, zīmēt un gravēt uz dižakmeņiem un tos pārvietot.

Ministru prezidents *V.Dombrovskis*

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrs *R.Vējonis*